

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Әскери өнердің құпиясы: керек уақытта керек жерде жауыңнан мықты бола білу - Наполеон Бонапарт

ЖАРИЯЛАНДЫ
09.12.2024СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/171757/>

«Ер - елдің ық жағындағы қаласы, жел жағындағы панасы». Атам қазақ бұл нақылды қай заманда айтса да, қалт айтпағанына көз жеткізіп келеміз. Мемлекетаралық шиеленістер барған сайын күрделеніп, әлемнің әр бұрышында соғыс өрті тұтанып жатыр. Бұл бізден бүгінгі геосаяси ахуалға жіті көз салып, кез келген қатерге дайын болу керектігін талап етеді. «Іргесі берік елді жау алмайтынын, ауызы бір елді дау алмайтынын» тағы бір еске салады.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері – мемлекеттің егемендігі мен тәуелсіздігін қорғау, ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, сондай-ақ бейбітшілік пен тұрақтылықты сақтау мақсатында құрылған әскери ұйым. Оның негізі 1992 жылы 7 мамырда Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың жарлығымен қаланған. Бұл күн Қазақстанда Отан қорғаушылар күні ретінде атап өтіледі.

Қарулы Күштердің құрылымы

Қазақстанның Қарулы Күштері негізгі үш бөлімнен тұрады:

- Құрлық әскерлері** – жер үстіндегі операцияларды жүргізуге арналған күштер. Олар елдің аумақтық тұтастығын қорғауда басты рөл атқарады.
- Әуе қорғаныс күштері** – әуе кеңістігін қорғау, жаудың әуе шабуылынан қорғану және авиациялық қолдау көрсету міндетін атқарады.
- Әскери-теңіз күштері** – Каспий теңізіндегі Қазақстанның экономикалық аймағы мен аумақтық суларын қорғауға жауапты.

Негізгі міндеттері

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінің басты міндеттері:

- Елдің тәуелсіздігі мен аумақтық тұтастығын қорғау;
- Мемлекеттік шекараны күзету;
- Табиғи және техногендік апаттар кезінде азаматтарға көмек көрсету;
- Халықаралық бейбітшілік сақтау операцияларына қатысу.

Әскери қызмет

Қазақстанда әскери қызмет ерікті және міндетті болып табылады. Әскерге шақырылатын жастар 18 жастан бастап 27 жасқа дейін қызметке алынады. Сонымен қатар, келісімшарт негізінде әскери қызмет өтеу мүмкіндігі де бар.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштері елдің қауіпсіздігі мен тұрақтылығының кепілі болып табылады. Оның дамуы мен нығаюы мемлекеттің стратегиялық басымдығы ретінде қарастырылады.

Қазіргі жетістіктер мен басымдықтар

- 1. Технологиялық жабдықталу:** Жаңа әскери техника, ұшақтар және ұшқышсыз аппараттарды енгізу арқылы техникалық жарақтандыру деңгейі артып келеді. Сондай-ақ, әскерлерді таулы және қала жағдайларында әрекет етуге үйрету бағдарламалары күшейтілді.
- 2. Қауіпсіздік шаралары:** Оқ-дәрілерді қауіпсіз сақтау және қайта өңдеу мәселелері бойынша ұлттық жобалар іске асуда. Бұл жобалар азаматтардың қауіпсіздігін арттыруды мақсат етеді.
- 3. Өңірлік құрылымдар:** Құрлық әскерлерінің «Астана», «Шығыс», «Батыс» және «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылықтары аймақтық қауіпсіздікті қамтамасыз етеді.

Жаңа бағыттар

Қазақстанның Қарулы Күштері әскерлерді жауынгерлік даярлау әдістерін қайта қарап, қазіргі заманғы қақтығыстар мен төтенше жағдайлар кезінде әрекет ету стратегияларын жетілдіруде. Елдің қорғаныс жүйесі тиімді үйлестіру және әскери-техникалық әріптестікке ерекше көңіл бөлуде.

Қарулы Күштер елдің егемендігін қорғау және тұрақтылықты қамтамасыз ету мақсатында заманауи талаптарға сай даму үстінде. Қазақстанның бұл саладағы орны аймақтағы және халықаралық аренадағы қауіпсіздікке ықпал етіп келеді.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің қазіргі дамуында бірқатар мәселелер де бар. Бұл проблемалар әскердің жауынгерлік қабілетін арттыру, қауіпсіздікті қамтамасыз ету және қару-жарақпен қамтамасыз ету салаларында көрініс табады. Мәселелер негізінен төмендегідей:

1. Қаржыландыру және материалдық-техникалық база

Қарулы Күштерді жаңарту мен заманауи техникалармен жабдықтау үшін жеткілікті қаржы ресурстарының тапшылығы байқалады. Кейбір әскери техникалар мен жабдықтардың тозығы жеткен және оларды жаңарту қажет.

2. Оқ-дәрілерді сақтау қауіпсіздігі

Қазақстандағы оқ-дәрілердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселесі ерекше өзекті болып отыр. Бұрынғы жылдары болған жарылыстар мен апаттар (Арсенал оқиғалары) оқ-дәрілерді сақтаудың қауіпсіздігін күшейту қажеттілігін көрсетті.

3. Кадрлық мәселелер

Әскердегі кадрлық тапшылық және кәсіби дайындық деңгейінің әркелкілігі белгілі бір қиындықтар туғызады. Кәсіби мамандарды даярлау үшін қосымша бағдарламалар қажет, ал кейбір әскер түрлерінде келісімшарт бойынша қызметкерлердің жетіспеушілігі сезіледі.

4. Әскери тәртіп және әскердегі өмір сапасы

Әскер қатарындағы суицид оқиғалары мен әскери тәртіптің кейбір мәселелері қоғамның назарында. Әскерилердің әлеуметтік жағдайларын жақсарту және қызметтегі психологиялық қолдауды нығайту өзекті болып отыр.

5. Халықаралық стандарттарға сәйкестендіру

Қазақстанның Қарулы Күштері халықаралық әскери стандарттарға толық сәйкес келуі үшін жауынгерлік дайындық, тактикалық үйлестіру және заманауи қару-жарақ қолдану әдістерін дамыту қажет. Бұл әсіресе БҰҰ миссияларына қатысу үшін маңызды.

Жоспарланған шаралар

Қазақстан бұл проблемаларды шешу үшін қорғаныс саласын жаңғырту және дамыту бойынша бірнеше стратегиялық бастамалар қабылдауда:

- Әскери техника мен инфрақұрылымды жаңғырту;
- Әскердегі әлеуметтік және тұрмыстық жағдайларды жақсарту;
- Заманауи технологияларды енгізу және халықаралық әскери серіктестікті нығайту.

Бұл проблемаларды шешу елдің қорғаныс қабілетін нығайтуға және аймақтағы тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етуге бағытталған.

Сөз басында айтылғандай, бүгінгі геосаяси ахуал бізден бес қаруымызды сай ұстауды талап етіп отыр. «Жаман айтпай, жақсы жоқ», жау жағадан, бөрі етекпен алатын заман

кез болса, Отанымызды, жерімізді, азаттығымызды сақтау үшін қорғаныс қабілетімізді арттыра беруге тиіспіз. Әскери күштерімізді ең озық үлгідегі қару-жарақпен жабдықтап, айбынын асқақтату – уақыттың басты талабы.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.